

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/770 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2019, σχετικά με ορισμένες πτυχές που αφορούν τις συμβάσεις για την προμήθεια ψηφιακού περιεχομένου και ψηφιακών υπηρεσιών (L136), καθώς και της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/771 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2019, σχετικά με ορισμένες πτυχές που αφορούν τις συμβάσεις για τις πωλήσεις αγαθών, την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/2394 και της Οδηγίας 2009/22/ΕΚ, και την κατάργηση της Οδηγίας 1999/44/ΕΚ (L136)»

I. Γενικές παρατηρήσεις

Το υπό συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο, όπως το επεξεργάστηκε η Διαρκής Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης, διαρθρώνεται σε πέντε (5) Μέρη και αποτελείται από εξήντα έξι (66) άρθρα, συμπεριλαμβανομένου του ακροτελεύτιου άρθρου, που ορίζει τον χρόνο έναρξης ισχύος των διατάξεων του νόμου.

Με τις διατάξεις του Μέρους Α΄ (άρθρα 1-2), υπό τον τίτλο «Σκοπός και Αντικείμενο», καθορίζονται ο σκοπός (άρθρο 1) και το αντικείμενο του νόμου (άρθρο 2). Αντικείμενο του παρόντος είναι η ενσωμάτωση στην ελληνική έννομη τάξη: α) της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/770 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2019, σχετικά με ορισμένες πτυχές που αφορούν στις συμβάσεις για την προμήθεια ψηφιακού περιεχομένου και ψηφιακών υπηρεσιών (L 136) και β) της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/771 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2019, σχετικά με ορισμένες πτυχές που αφορούν τις συμβάσεις για τις πωλήσεις αγαθών, την

2

τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/2394 και της Οδηγίας 2009/22/ΕΚ και την κατάργηση της Οδηγίας 1999/44/ΕΚ (L 136). «Ψηφιακό περιεχόμενο» είναι δεδομένα τα οποία παράγονται και παρέχονται σε ψηφιακή μορφή, και «ψηφιακή υπηρεσία» είναι α) υπηρεσία που επιτρέπει στον λήπτη να δημιουργεί, να επεξεργάζεται, να αποθηκεύει δεδομένα σε ψηφιακή μορφή ή να έχει πρόσβαση σε αυτά, ή β) υπηρεσία που επιτρέπει την ανταλλαγή δεδομένων σε ψηφιακή μορφή ή κάθε άλλη αλληλεπίδραση με τα δεδομένα αυτά, τα οποία αναφορτώνονται ή δημιουργούνται από τον λήπτη ή άλλους χρήστες της εν λόγω υπηρεσίας.

Με τις διατάξεις του Μέρους Β' (άρθρα 3-32), υπό τον τίτλο «Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/770 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2019, σχετικά με ορισμένες πτυχές που αφορούν τις συμβάσεις για την προμήθεια ψηφιακού περιεχομένου και ψηφιακών υπηρεσιών», προσδιορίζονται οι κύριες υποχρεώσεις του προμηθευτή και του λήπτη στις συμβάσεις παροχής ψηφιακού περιεχομένου ή ψηφιακής υπηρεσίας (άρθρο 3), δίδονται βασικοί νομοθετικοί ορισμοί (άρθρο 4), καθορίζεται το πεδίο εφαρμογής του νόμου (άρθρο 5), ρυθμίζεται η εκπλήρωση της παροχής του προμηθευτή (άρθρο 6), προσδιορίζεται η ευθύνη του από μη εκπλήρωση και κατανέμεται το βάρος απόδειξης της παροχής (άρθρο 7), καθορίζονται τα δικαιώματα του λήπτη της παροχής σε περίπτωση μη εκπλήρωσής της (άρθρο 8), ορίζεται ότι ο προμηθευτής υποχρεούται να παράσχει στον λήπτη ψηφιακό περιεχόμενο ή ψηφιακή υπηρεσία που ανταποκρίνεται στη σύμβαση (άρθρο 9), και καθορίζονται οι υποκειμενικές (άρθρο 10) καθώς και οι αντικειμενικές απαιτήσεις ανταπόκρισης (άρθρο 11). Επιπροσθέτως, ρυθμίζεται η πλημμελής ενσωμάτωση του ψηφιακού περιεχομένου ή της ψηφιακής υπηρεσίας στο ψηφιακό περιβάλλον του λήπτη (άρθρο 12) και η έλλειψη ανταπόκρισής τους στη σύμβαση λόγω δικαιώματος τρίτου (άρθρο 13), θεσπίζεται η υποχρέωση ενημέρωσης του προμηθευτή (άρθρο 14), προσδιορίζεται η ευθύνη του για μη ανταπόκριση του ψηφιακού περιεχομένου ή της ψηφιακής υπηρεσίας στη σύμβαση (άρθρο 15), καθορίζονται οι προϋποθέσεις αποκλεισμού της ευθύνης του προμηθευτή για μη ανταπόκριση του ψηφιακού περιεχομένου ή της ψηφιακής υπηρεσίας στη σύμβαση (άρθρο 16), και κατανέμεται το βάρος απόδειξης μεταξύ των συμβαλλομένων αναφορικά με το χρόνο μη ανταπόκρισης του ψηφιακού περιεχομένου ή της ψηφιακής υπηρεσίας στη σύμβαση (άρθρο 17). Περαιτέρω, απαριθμούνται τα δικαιώματα του λήπτη σε περίπτωση μη ανταπόκρισης του ψηφιακού περιεχομένου ή της ψηφιακής υπηρεσίας στη σύμβαση (άρθρο 18), καθορίζονται οι όροι άσκησης του δικαιώματος αποκατάστασης της ανταπόκρισης (άρθρο 19) καθώς και των δικαιωμάτων μείωσης του ανταλλάγματος και λύ-

σης της σύμβασης (άρθρο 20), ρυθμίζεται η ενέργεια του δικαιώματος μείωσης του τιμήματος (άρθρο 21), ορίζεται ότι το δικαίωμα του λήπτη να λύσει τη σύμβαση ασκείται με δήλωση προς τον προμηθευτή (άρθρο 22), προσδιορίζονται οι υποχρεώσεις του προμηθευτή και του λήπτη σε περίπτωση άσκησης του δικαιώματος λύσης της σύμβασης από τον λήπτη (άρθρο 23 και 24, αντίστοιχα), ρυθμίζεται η διαδικασία επιστροφής χρημάτων από τον προμηθευτή στον λήπτη (άρθρο 25) και καθορίζονται οι όροι άσκησης του δικαιώματος αποζημίωσης από τον λήπτη (άρθρο 26). Τέλος, ρυθμίζεται το νομικό καθεστώς της τροποποίησης του ψηφιακού περιεχομένου ή της ψηφιακής υπηρεσίας πέραν του αναγκαίου για τη διατήρηση της ανταπόκρισης στη σύμβαση (άρθρο 27), ορίζεται ο χρόνος παραγραφής των δικαιωμάτων του λήπτη (άρθρο 28), κατοχυρώνεται, σε περίπτωση διαδοχικών συμβάσεων παροχής ψηφιακού περιεχομένου ή ψηφιακής υπηρεσίας, το δικαίωμα αναγωγής του τελικού προμηθευτή που ικανοποίησε τον λήπτη κατά προηγούμενων προμηθευτών (άρθρο 29), ορίζεται ότι οι διατάξεις του παρόντος νόμου έχουν υποχρεωτικό χαρακτήρα σε περίπτωση που ο λήπτης της παροχής ή της υπηρεσίας είναι καταναλωτής (άρθρο 30), θεσπίζεται σύστημα κυρώσεων σε περίπτωση που ο λήπτης της παροχής ή της υπηρεσίας είναι καταναλωτής (άρθρο 31) και τροποποιείται η παράγραφος 16 του άρθρου 10 του ν. 2251/1994 (άρθρο 32).

Το Μέρος Γ', υπό τον τίτλο «Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/771 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2019, σχετικά με ορισμένες πτυχές που αφορούν τις συμβάσεις για τις πωλήσεις αγαθών, την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/2394 και της Οδηγίας 2009/22/ΕΚ, και την κατάργηση της Οδηγίας 1999/44/ΕΚ» αποτελείται από δύο (2) Κεφάλαια.

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Α' (άρθρα 33-60), υπό τον τίτλο «Τροποποιήσεις στο Δέκατο Τέταρτο και Δέκατο Ένατο Κεφάλαιο του Αστικού Κώδικα περί Πώλησης, Ανταλλαγής και Σύμβασης Έργου», εισάγεται στον Αστικό Κώδικα η έννοια της πώλησης πράγματος με ψηφιακά στοιχεία (άρθρο 33), αναδιατυπώνονται τα άρθρα 534 (άρθρο 34) και 535 ΑΚ (άρθρο 35), εισάγονται στον ΑΚ οι υποκειμενικές και αντικειμενικές απαιτήσεις ανταπόκρισης του ψηφιακού πράγματος (άρθρο 36 και άρθρο 37, αντίστοιχα), αντικαθίστανται το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 536 ΑΚ (άρθρο 38) και το άρθρο 537 ΑΚ (άρθρο 39), κατοχυρώνεται η υποχρέωση ενημέρωσης που υπέχει ο πωλητής στις συμβάσεις πώλησης ψηφιακού πράγματος (άρθρο 40), καθιερώνεται η ευθύνη του πωλητή για μη ανταπόκριση του πράγματος στη σύμβαση (άρθρο 41), καθώς και οι προϋποθέσεις αποκλεισμού της (άρθρο 42), και θεσπίζονται τεκμήρια σχετικά με τον χρόνο ύπαρξης της έλλειψης αντα-

4

πόκρισης του πράγματος (άρθρο 43). Περαιτέρω, καθορίζονται το δικαίωμα του αγοραστή σε περίπτωση μη ανταπόκρισης του πράγματος στις απαιτήσεις της σύμβασης (άρθρο 44) και οι προϋποθέσεις άσκησης του δικαιώματος αποκατάστασης της ανταπόκρισης (άρθρο 45), προσδιορίζονται ο χρόνος και οι συνέπειες άσκησης του ανωτέρω δικαιώματος (άρθρο 46), καθορίζονται οι προϋποθέσεις άσκησης των δικαιωμάτων της μείωσης του τιμήματος και της υπαναχώρησης (άρθρο 47), καθώς και οι συνέπειες των σχετικών με αυτά ενεργειών (άρθρο 48). Επιπροσθέτως, κατοχυρώνεται το δικαίωμα αποζημίωσης του αγοραστή (άρθρο 49), γίνονται ορολογικές προσαρμογές στο άρθρο 548 ΑΚ (άρθρο 50), αναδιαμορφώνεται το άρθρο 551 ΑΚ (άρθρο 51), ορίζεται ο χρόνος παραγραφής των δικαιωμάτων του αγοραστή (άρθρο 52), τροποποιείται το άρθρο 555 ΑΚ (άρθρο 53), αντικαθίστανται οι όροι «ελάττωμα» και «έλλειψη συνομολογημένης ιδιότητας» από τους όρους «έλλειψη ανταπόκρισης» στα άρθρα 556 (άρθρο 54), 557 (άρθρο 55), 558 (άρθρο 56), 560 (άρθρο 57), και 562 ΑΚ (άρθρο 58), και τροποποιούνται τα άρθρα 689 (άρθρο 59) και 693 ΑΚ (άρθρο 60) της σύμβασης έργου, κατά τρόπο ώστε να εναρμονίζονται με το δίκαιο της πώλησης.

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β΄ (άρθρα 61-64), υπό τον τίτλο «Ζητήματα Προστασίας του Καταναλωτή- Τροποποιήσεις Ν. 2251/1994», επέρχονται τροποποιήσεις στο άρθρο 1α του Ν. 2251/1994 (άρθρο 61), δίδεται ο ορισμός της σύμβασης πώλησης (άρθρο 62), κατοχυρώνεται η ευθύνη του πωλητή από την πώληση καταναλωτικών αγαθών (άρθρο 63) και ρυθμίζεται το καθεστώς της εμπορικής εγγύησης (άρθρο 64).

Με τη διάταξη του Μέρους Δ΄ (άρθρο 65), υπό τον τίτλο «Μεταβατικές Διατάξεις», θεσπίζονται μεταβατικές διατάξεις.

Με τη διάταξη του Μέρους Ε΄ (άρθρο 66), υπό τον τίτλο «Έναρξη Ισχύος», ορίζεται η έναρξη ισχύος του νόμου.

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

1. Επί του άρθρου 8 παρ. 2

Σύμφωνα με το άρθρο 8 παρ. 2 του νομοσχεδίου, «2. Η παρ. 1 δεν εφαρμόζεται και ο λήπτης δικαιούται να λύσει τη σύμβαση όταν: α) ο προμηθευτής έχει δηλώσει, ή είναι εξίσου σαφές από τις περιστάσεις, ότι ο προμηθευτής δεν θα παράσχει το ψηφιακό περιεχόμενο ή την ψηφιακή υπηρεσία, β) ο λήπτης και ο προμηθευτής έχουν συμφωνήσει ή είναι σαφές από τις περιστάσεις ότι η παροχή πρέπει να εκπληρωθεί αποκλειστικά σε ορισμένο χρόνο ή αποκλειστικά μέσα σε ορισμένη προθεσμία». Δεδομένου ότι η παράγραφος 2 εισάγει εξαίρεση εφαρμογής της παραγράφου 1, χρήσιμη θα ήταν η συμπλήρωση της φράσης στο τέλος της περίπτωσης β), ως εξής: «2. Η

παρ. 1 δεν εφαρμόζεται και ο λήπτης δικαιούται να λύσει τη σύμβαση όταν: (...) β) ο λήπτης και ο προμηθευτής έχουν συμφωνήσει ή είναι σαφές από τις περιστάσεις ότι η παροχή πρέπει να εκπληρωθεί αποκλειστικά σε ορισμένο χρόνο ή αποκλειστικά μέσα σε ορισμένη προθεσμία, και αυτό δεν έχει συμβεί».

2. Επί του άρθρου 18 παρ. 1

Σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 1 του νομοσχεδίου, «1. Όταν ο προμηθευτής ευθύνεται για έλλειψη ανταπόκρισης, ο λήπτης δικαιούται, σύμφωνα με τους όρους των επόμενων άρθρων, να: α) απαιτήσει αποκατάσταση της ανταπόκρισης του ψηφιακού περιεχομένου ή της ψηφιακής υπηρεσίας, β) μειώσει το αντάλλαγμα, γ) λύσει τη σύμβαση και δ) απαιτήσει αποζημίωση». Δεδομένου ότι το εν λόγω άρθρο συνιστά μεταφορά του άρθρου 14 της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/770, στο οποίο γίνεται ρητή αναφορά στη δυνατότητα του καταναλωτή να λάβει «αναλογική μείωση του τιμήματος», προβληματισμός γεννάται ως προς την επιλογή του νομοθέτη να θεσπίσει για τον λήπτη, στην παρ. 1 του άρθρου 18, δικαίωμα να «μειώσει το αντάλλαγμα», και όχι δικαίωμα να μειώσει αναλογικά το αντάλλαγμα. Περαιτέρω, επισημαίνεται ότι το μόριο «να» θα έπρεπε να επαναλαμβάνεται σε κάθε υποπερίπτωση α) έως και δ).

3. Επί του άρθρου 19 παρ. 2

Σύμφωνα με το άρθρο 19 παρ. 2 του νομοσχεδίου, «Ο προμηθευτής οφείλει να πραγματοποιήσει την αποκατάσταση σε εύλογο χρόνο, χωρίς οικονομική επιβάρυνση και χωρίς σημαντική ενόχληση του λήπτη, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση του ψηφιακού περιεχομένου ή της ψηφιακής υπηρεσίας και τον σκοπό στον οποίο απέβλεπε ο λήπτης». Δεδομένου ότι ο εύλογος χρόνος συνιστά αόριστη νομική έννοια, χρήσιμο θα ήταν να προσδιορίζεται, όπως άλλωστε γίνεται και στο σχετικό άρθρο 14 παρ. 3 της υπό μεταφορά Οδηγίας (ΕΕ) 2019/770, η στιγμή από την οποία εκκινεί ο υπολογισμός του εύλογου χρόνου.

4. Επί του άρθρου 29 παρ. 1

Σύμφωνα με το άρθρο 29 παρ. 1 του νομοσχεδίου, «1. Σε περίπτωση διαδοχικών συμβάσεων παροχής ψηφιακού περιεχομένου ή ψηφιακής υπηρεσίας και ευθύνης του τελικού προμηθευτή λόγω μη ανταπόκρισης του ψηφιακού περιεχομένου ή της ψηφιακής υπηρεσίας στη σύμβαση, η παραγραφή των δικαιωμάτων του κατά προηγούμενου προμηθευτή λόγω της μη ανταπόκρισης στη σύμβαση αρχίζει από τότε που ικανοποιήθηκε ο λήπτης, ε-

6

κτός εάν προηγήθηκε τελεσίδικη δικαστική απόφαση κατά του τελικού προμηθευτή, οπότε η παραγραφή αρχίζει από την τελεσίδικία της απόφασης αυτής». Ενδείκνυται να συμπληρωθεί η φράση στο σημείο «(...)» η παραγραφή των δικαιωμάτων του κατά προηγούμενου προμηθευτή (...)» και να διατυπωθεί ως εξής «(...)» η παραγραφή των δικαιωμάτων του τελικού προμηθευτή κατά προηγούμενου προμηθευτή (...)», ώστε να καθίσταται αμέσως ευκρινές ότι τα περί των ο λόγος δικαιώματα είναι αυτά του τελικού προμηθευτή.

5. Επί του άρθρου 44

Σύμφωνα με το άρθρο 44 του νομοσχεδίου, με τίτλο «Δικαιώματα του αγοραστή - Αντικατάσταση άρθρου 542 ΑΚ (παρ. 1 άρθρου 13 Οδηγίας 2019/771)», το άρθρο 542 ΑΚ αντικαθίσταται ως εξής: «Άρθρο 542 Δικαιώματα του αγοραστή. Όταν ο πωλητής ευθύνεται για έλλειψη ανταπόκρισης, ο αγοραστής δικαιούται, σύμφωνα με τους όρους των επόμενων άρθρων, να: α) απαιτήσει αποκατάσταση της ανταπόκρισης του πράγματος, β) μειώσει το τίμημα, γ) υπαναχωρήσει από τη σύμβαση, δ) απαιτήσει αποζημίωση. Ο αγοραστής δύναται, αν διαπιστωθεί μεταγενέστερα και άλλη έλλειψη ανταπόκρισης, να ασκήσει εκ νέου τα ανωτέρω δικαιώματα». Παρατηρείται ότι, ως προς το δικαίωμα απαίτησης αποζημίωσης, ο σωρευτικός η μη χαρακτηρισ της άσκησής του σε σχέση με τα λοιπά δικαιώματα του άρθρου 44 του νομοσχεδίου (άρθρο 542 ΑΚ) ρυθμίζεται από το άρθρο 49 του νομοσχεδίου (άρθρο 547 ΑΚ).

6. Επί του άρθρου 45

Σύμφωνα με το άρθρο 45 του νομοσχεδίου, με τίτλο «Αποκατάσταση της ανταπόκρισης - Αντικατάσταση άρθρου 543 ΑΚ (παρ. 2 και 3 άρθρου 13 Οδηγίας 2019/771)», το άρθρο 543 ΑΚ αντικαθίσταται ως εξής: «Άρθρο 543. Αποκατάσταση της ανταπόκρισης. Ο αγοραστής δικαιούται να επιλέξει ως τρόπο αποκατάστασης της ανταπόκρισης είτε τη διόρθωση είτε την αντικατάσταση του πράγματος, εκτός αν αυτή είναι αδύνατη ή σε σύγκριση με τον μη επιλεγέντα τρόπο αποκατάστασης συνεπάγεται για τον πωλητή δυσανάλογες δαπάνες, αφού ληφθούν υπόψη ιδίως η αξία του πράγματος, η βαρύτητα της έλλειψης ανταπόκρισης και η δυνατότητα ολοκλήρωσης του μη επιλεγέντος τρόπου αποκατάστασης χωρίς σημαντική ενόχληση του αγοραστή. Ο πωλητής δικαιούται να αρνηθεί την αποκατάσταση της έλλειψης ανταπόκρισης του πράγματος, αν αυτή είναι αδύνατη ή συνεπάγεται για αυτόν δυσανάλογες δαπάνες, ενόψει ιδίως της αξίας του πράγματος και της βαρύτητας της έλλειψης ανταπόκρισης.» Προβληματισμός γεννάται ως προς τη νομοτεχνική αναγκαιότητα επανάληψης του περιεχομένου του

πρώτου εδαφίου του άρθρου στο δεύτερο εδάφιο αυτού. Η ακόλουθη διατύπωση του εν λόγω άρθρου οδηγεί στη σύντημσή του: «Ο αγοραστής δικαιούται να επιλέξει ως τρόπο αποκατάστασης της ανταπόκρισης είτε τη διόρθωση είτε την αντικατάσταση του πράγματος, εκτός αν αυτή είναι αδύνατη ή σε σύγκριση με τον μη επιλεγέντα τρόπο αποκατάστασης συνεπάγεται για τον πωλητή δυσανάλογες δαπάνες, αφού ληφθούν υπόψη ιδίως η αξία του πράγματος, η βαρύτητα της έλλειψης ανταπόκρισης και η δυνατότητα ολοκλήρωσης του μη επιλεγέντος τρόπου αποκατάστασης χωρίς σημαντική ενόχληση του αγοραστή, οπότε ο πωλητής δικαιούται να αρνηθεί την αποκατάσταση της ανταπόκρισης».

7. Επί του άρθρου 65

Σύμφωνα με το άρθρο 65 του νομοσχεδίου, με τίτλο «Μεταβατικές Διατάξεις», «όπου στη νομοθεσία γίνεται παραπομπή σε διατάξεις του Αστικού Κώδικα που αντικαθίστανται ή τροποποιούνται με τον παρόντα, οι παραπομπές αυτές θεωρείται ότι γίνονται στις διατάξεις, που εισάγονται με το παρόν». Παρατηρείται ότι η διάταξη δεν φαίνεται να έχει μεταβατικό περιεχόμενο. Σε κάθε περίπτωση, το κόμμα που ακολουθεί τη δεύτερη αναφορική αντωνυμία «που» θα έπρεπε να αφαιρεθεί.

Αθήνα, 6 Σεπτεμβρίου 2022

Ο εισηγητής
Κωνσταντίνος Δεληκωστόπουλος
Επιστημονικός Συνεργάτης

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Αναπληρωτής Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών